

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Johannes Ewalds samlede skrifter

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 145. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald03val-shoot-idm140321581705840/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

ADAM OG EWA ELLER DEN
 ULYKKELIGE PRØVE
 ET DRAMATISK STYKKE
 I FEM HANDLINGER
 MED MELLEMSANGE
 (1769)

HANDLENDE PERSONER

ADAM. — EWA.

10	Af de gode Aander. ELOAH, den øverste iblant Englene. MICHAEL, den øverste Strids-Engel.	ITHURIEL, Mandindens Skyts-Engel. ZEPHON, Paradisets Engel. OBADDON, Dødens Engel. Chor af gode Aander.
15	RAPHAEL, Retfærdigheds besynderlige Sendebud. GABRIEL, Al-Gudheds Sendebud.	Af de onde Aander. BAAL, den øverste blant de onde Aander. MOLOCH, Høens Aand.
20	URIEL, Soelens Engel. IRMIEL, Fredens Engel og Adams Ven.	SATAN. ADDIEL ABDADONA. Chor af onde Aander.

DEN FØRSTE HANDLING

Denne første Handling begynder i Dagbrevningen. — En majestetisk Taushed hersker over Jorden. — Mørke og truende Skyer synes ligesom at ville forhindre Soelen i at stige op. — Skue-Pladsen forestiller den Døel af Eden, som væsentlig har været en af de smukkeste. — I dens Mitte staaer det prægtige og dødelige Træ. — Det synes at være skilt fra de andre, for et kunde udbrøde sig verdens yndige Løgt desto friere; og for ikke at blande sine forrige Skygger med andre. — Bag ved opløfter en ujævn Række af nogle langt bortliggende Klipper sig over en Skov af de smukkeste Frugt-Træer. — Ved en Side flyder Chiddekel, ved hvis Dred Naturen har dannet en behagelig Grotte. — I denne synes Irmiel at sidde i dybe Tanker, indtil han efter nogen Taushed gaar frem paa Skue-Pladsen og aabner Handlingen saaledes:

35 **S**AA stærk er Venskabs Magt. — Velsignede
 blant Dage,
 Du, som min glade Aand tør ønske sig tilbage! —
 Her — var det ikke her, at jeg den første gang
 Fornam min Adams Røst og Lyden af hans Sang?
 Bort! — bag ved Klipperne og til de mørke Huuler
 40 Skal Tvivlens Skygge flye, hvori min Fryd sig
 skiuler. —

Thi Herrens Vældige skal leyres om min Ven;
Og Almagtraabte Fred! — Hvo tør vel bryde den? —

Irmel har neppe sagt dette sidste. For end Zephon, som er Paradisets Engel, kommer med en usædvanlig Haastighed og en betydende Mien ind paa Skue-Pladsen. Fredens Aand, som det æmteste Venkab, en Tildragelse som Uriel, Sørens Engel, har fortalt ham den forrige Aften, og nogle klagedige Raab, som han selv troer at have hørt den sidste Nat, har gjort opmærksom ved de mindste Hændelser, bliver uroelig over at see denne Aand paa en Tid da han ikke ventede det, og siger:

Men Zephon! — hvi saa snart? — min Ven? 10

ZEPHON

Gud vaager over

De salige. —

IRMIEL

Men du! — See heele Jordan sover 15

Og Klippens høje Top er neppc hvid endnu;
Mendu! — hvad har du seet og hvad befrygter du? —

ZEPHON

Jeg stoed i Livets Træ; men mit aarvaagne Øye
Var stivt mod Hvelvingen og heftet til det Høje. 20
Naar Nattens Lys blev blegt og Skyen gik forbi,
Da søgte jeg en Aand, jeg veed ey hvem, deri. —
Som naar Udrydderen, den mørke Kiæmpe skiuler
Sig i en Skye og gaaer taus over Vredens Huuler. —
Af Grunden føler ham, endskiønt han skiuler sig. — 25
Selv Himlen seer hans Skræk. — Saa forekom det
mig.

Men al Naturen taug. — Og Havets muntre Vinde
Stoed stille. — Bækkens selv var vaersom i at rinde. —
See, sagde jeg, det skeer, at de maae slumre trygt 30
De toe Lyksalige. — Men . . .

IRMIEL

Ak, fortæl din Frygt! —

ZEPHON

Tit syntes mig, at Skræk sneg sig blant tausse 35
Skygger

I Lunden — hvor din Ven paa Palme-Hytten byg-
ger. —

Tit syntes Maanen mig at sagtnes i sin Gang;
Og næsten troede jeg at Natten var for lang. 40

IRMIEL

Hvor Øyet ikke naaer og Gidsning ene leder,
 Forvilder den sig tit imellem Mueligheder,
 Og fattes Overvægt, da følger Slutningen
 Med Længsel eller Frygt, hvorhen de trække den. — 5
 Og hvem opdager det, som skjultes af den Høye? —
 Men — Gud! — hvi svæver steds det værste for mit

ZEPHON

Din Ven er Almagts Ven — Fortvivlelsen i Baand. — 10

IRMIEL

Ney, Zephon, sligen Frygt bedrøver ey min Aand. —
 Jeg veed det bittere Had. — Den heele I Himmel hørte
 De Skrig fra Fængslerne, da han ved Chaos rørte. —
 Den gamle Klæmpe krøb af Harm oplivet frem 15
 Og Mørkets Aander skreg, at Himlen hørte dem. —
 Mord-Sværdet blinkte alt — den dødelige Lue
 Gik ud fra Thronerne — Dorn syntes ait at true
 Tyrannens frekke Hær. — Da Stemmen raabte:

Fred! — 20

Og de fordømte sank i Ulyksalighed. —
 Jeg veed, Fortvivlede, som fattes og misunde
 Al Glæde, svage Sværm, du vilde om du kunde —
 Du vilde dræbe dem. — Men Fiendskab uden Magt
 Bestrides med et Smil og dæmpes med Foragt. — 25
 Trods, frekke Almagt, brøl og ras i dine Lænker! —
 Ney! — Men en anden Ting, som intet Baand ind-
 skrænker,

Hvor Almagt frelser ey —

ZEPHON

Og hvilken? — 30

IRMIEL

Troer du vel:
 Jeg frygter Fienden ey, som Mandens egen Siel? —
 God — men ey fast endnu — det onde kan han 35

ZEPHON

Men viis. —

IRMIEL

Ak! — Viisdom selv kan lade sig forføre. — 40

Blev Moloch ey forført? —

ZEPHON

Og hvo forfører her? —

IRMIEL

⁸ Her svimler just min Aand i mørke Gisninger. —
 Snart frygter jeg den Drift, som i hans eget Hjerter
 Steds længtes efter meer og fik hvad den begierter. —
 Han kiender ey det Maal hvortil hans Evner naae,
 Og veed kun hvad det er at ønske og at faae. —
¹⁰ Mon ey hans Ønske selv trods Viisdom tør fortryde
 At see sit sidste Trin og lade sig forbyde?
 Og dog er dette vist. — Thi heele Himlen veed
 At Herren vel er god, men fordrer Lydighed.

ZEPHON

¹² I Strid med Ønskerne, maae Syn og Viisdom
 vinde. —

IRMIEL

De maae — men Aanders Syn har ladet sig for-
 blinde. —

²⁰ Og hvor først Ønsket var, der fandt Forstanden let
 Om ey at billige dog at undskylde det. —

Men om hans Viisdom vandt, blev dog en Strid til-
 bage. —

Ak! har han ikke hængt sit Hjerter til sin Mage? —
²⁵ Hun vælger lige frit, hvem siger lige vel? —

ZEPHON

Saa reen som Dagens Lys er hendes muntre Siæl.

IRMIEL

Ja — denne Munterhed, Uskyldighedens Skygge,
³⁰ Hvor yndig? — men en Grund, hvorpaa man
 mindst kan bygge! —

Indbildnings-Kraften selv har flere Fristelser —
 Forstanden seer kun Ting — den gjør sig Billeder.
 Hvor heftig er den Ild? — Den kiælne Taare triller

³⁵ Ved mindste Følelser. — Det muntre Øye spiller
 Og Siælen viser sig i hvert et Ledemod;
 Saasnart hun synger om, hvorledes Gud var god. —
 Men mørke Gisninger, som falde steds tilbage! —

Om denne muntre Siæl først lader sig bedrage
Da frygt dig Adam! — Flye! — Da er den Fare nær,
Hvorpaa hvert Øyeblik et rædsomt Forbud er! —

ZEPHON

See! — Cedrens Skygge flyer — den stolte Løve ³
flygter —
Han kommer — hvilken Magt, som selv Naturen
frygter! —

IRMIEL

Ii hen til Herrens Bierg! — til Lunden ill og see ¹⁰
Om Sønnen har forladt de to Forenede! —
Bed med dem! — ill og bed. —

Zephon gaar og Irmiel bliver endnu ved.

Guds Rædsel er paa Jorden. —
Den store Raphael! — mærk er han — skiult i Tor- ¹⁵
den —

Forved ham lyner Skræk — Men standser han ey
her? —

Det Træ, hvis stolte Frugt mig steds et Rætsel er! —
Min Gud! — min Ven! — min Frygt! — ²⁰

Imedens Irmiel siger dette sidste, kommer Raphael, en af de syv, under stærke Tordenslag til den mistalke Deel af Skue-Pladsen. Irmiel gaar noget tilside af Ærbødighed for detne vægtige Aand. Raphael synes nogle Øyeblik at staae henrykt i dybe Betragtninger. Efter nogen Taushed opløfter han sin høyre Haand for at velsigne Jorden og siger:

Den Herre Herre være
Med Jorden! — Alting skee til Elschadaihns Ære! —

Det tordner, og Raphael tier iglen nogle Øyeblik. Endelig siger han ligesom vaag-
nende af en Dram.

Men seer jeg ey det Træ, som Ordet taler om? — ³⁰

Her staaer Naturens Skræk og Herrens Hellig-
dom —

Rædsomme Træ, din Frugt, dit Syn forkynder
Fare! —

Men at du først i Dag saa nøye tages vare! — ³⁵

Du vogtes ved min Arm! — Det er, som hvert et Dyr

Ait af en medskabt Frygt for disse Skygger flyer. —

Men Herrens Billeder! — Dem maae det kunde

skade! —

De kiender ey dets Kraft! — Dem skal jeg ey til- ⁴⁰

lade! —

Alviisdoms Raad er skiult, men Almagts Bud stoed
 Om Himlens Hvelving sank og Firmamentet
 fast
 brast. —
 5 Jeg svimler. — Store Dag, men mørk for Aanders
 Øye! —
 Hvor usædvanlig stærk var Stemmen fra det
 Høye? —
 Hvormørk blev Thronen ey, da densighøre loed? —
 10 Og Lyset sluktes der, hvor Skiæbnens Engel
 stoed. —
 »Stig ned til Edens Skov! — Staae ved de store
 Skygger,
 »Hvorunder ingen Fugl sin trygge Rede bygger! —
 15 »De være Jordens Skræk! —

IRMIEL,
(i det han gaar nærmere.)
 Hvorledes? — Troer jeg vel? —

RAPHAEL
 20 Hist seer jeg Fredens Aand den glade Irmiel. —
 IRMIEL
 Forunderlige Aand! — Du Skræk for Mørkets
 Klæmper,
 Som med en vældig Arm Tyranners Frekthed
 25 dæmper! —
 Din Røst er Dommens Røst. — En Soele-Kreds for-
 gaaer,
 Naar du til Hævn bered for Herrens Throne staaer.

RAPHAEL
 30 Min Magt er Herrens — Tael! —
 IRMIEL
 See Vægterne paa Jorden,
 Fornam Lyd af din Gang og Røsten af din Torden —
 Da saae jeg undrende den Stærke komme ned. —
 35 Naturen bæver for dit Ansigt — har du Fred? —

RAPHAEL
 Og hvo tør bryde den? —

IRMIEL

Ak! -- --

RAPHAEL

Du, hvis Øyne tindre
Af evig Godheds Lov! -- Suk! -- 5

IRMIEL

Som jeg ey kan hindre! --
Min Adam! -- om min Ven? -- Ak! -- ubekjendte
Ak,
Som voldsom trænger ind blantsalig Fryd og Tak! -- 10

RAPHAEL

Om ham var Herrens Ord: Hvem vover vel at røre
Den, som behager mig? --

IRMIEL

Da Stemmen loed sig høre 15
Og Cherubs høye Chor igien isternte Fred,
Saae jeg i Aanden glad en evig Roelighed. --
Men --

RAPHAEL

Er den Evighed ey muelig? -- Herren skænkte 20
Din Ven en troefast Muur -- En Siæl, som rigtig
tænkte;
Skjønt Valgets Frihed giør, at det vilkaarligt er. --
Men prøvet --

IRMIEL

Hvilket Bud? -- Er Prøvens Time nær? --
Naar? --

RAPHAEL

Viid da Fredens Aand! -- I Dag kan intet Øye
Beskue Thronens Glands. -- Saa rædsom er den 25
Høye. --

De største Aander troer og alle giette nu,
Men Over-Englen selv veed ikke meer end du. --
En Aand vil have hørt en Lyd af Strid henede,
Som rørte Thronen selv; og Kiæmpers Raab i 30
Eden. --

En har bemærket Blod paa Jorden -- En har hørt
Et Raab fra Dybene, at Viisdom var forført. --

IRMIEL

Og har ey Uriel fornummet Lyd af spæde
Mod Vesten? — Stemmer, som ved Søelens Ned-
gang græde? —

⁵ Og ynkelige Raab, Ulykkers Sende-Bud,
Som dristig stiger op at nærme sig til Gud? —
Jeg selv — jeg vandrede ved Floden — Jorden hvilte
I usædvanlig Roe — før Morgen-Røden smilte;
Da hørte jeg et Skrig af Ulyksalige

¹⁰ Som stred med Skræk og Straf, hist, bag ved Bier-
gene. —
Guds Rædsel hviler over Klippen — Stormen tuder
Bag Eden — Jorden bæver under sine Guder.

RAPHAEL

¹⁵ Men selv de vise seer af slige Billeder,
At noget forestaaer og ikke hvad det er. —
Forgiæves forskes her — Thi hvilken Skabning
følger
Med Viltsdoms skiulte Spor og seer hvad Herren
²⁰ dølgjer? —
Her er det store Svælg — Vi see kuns Muelighed —
Gud fatter Tingen selv — Vi giette — Herren veed.

IRMIEL

Men siemme Skygger flyer! — flyer langt fra Man-
²⁵ dens Boelig!

RAPHAEL

I Almagts trygge Skiød er den Udvalgte roelig. —
Og har du seet endnu at Frygten naaede dem? —

IRMIEL.

³⁰ Ney — Skræk og Skygge flyer, hvor Adam træder
frem. —

Han kiender ingen Frygt; thi Ordets Glæde hviler
Paa den Uskyldige — den heele Skabning smiler
Mod Herrens Billeder som intet andet veed,

³⁵ End Gud, hans Godheds Lov og der' Lyksalig-
hed. —

RAPHAEL

Hør da! — Mon Støvet ey blev dannet af den
Høye? —

Et ubesiglet Leer fandt Naade for hans Øye. —
 Nu blev det Godheds Lov — Guds Ære — Herrens Ven —
 Mon Godhed vil da selv nedbryde det igien? —
 Den Stund de Lydige for Herrens Aasyn vandre, 5
 Staaer denne Slutning fast, som intet kan forandre. —
 Og saae du Livets Træ? — Snart bryder Frugten
 Irmiel frem. — 10
 Men om —
 Raphael
 Jeg veed din Frygt — da hvile det paa dem! —
 Gud gav dem Siælens Lys, at de maae see den
 Orden, 15
 Som fordrer Lydighed af Himmelen og Jorden;
 Og om de bryde den, og negte hvad de see;
 Da brænde Hævnens Ild paa de Gienstridige! —
 Men du, som ellers steds i Glædens klæne Tone
 Sang Herrens Godheds Lov ved Foden af hans 20
 Throne;
 Hvor blevst du Adams Ven? — Velsignede fortæl,
 Hvi Urims glade Chor nu sayner Irmiel? —
 Irmiel
 Da Rygtet hørtes om den nyelig skabte Klode, 25
 Da hastede min Aand, at kiende den Algode. —
 Du veedst, at naar du sang Retfærdighed og Dom,
 Var Godhed al min Lyst og det jeg talte om.
 Fuld af det søde Haab, at see ham og at lære
 Af unge Cherubim nye Sange til hans Ære; — 30
 Forloed jeg Urims Lund. — Men naar udmaaler vi
 Det store Godheds Hav, som Verdner bruser i? —
 Snart hørte jeg en Sang af Virvler — Sang af
 Strømme,
 Hvori de stolte Lys med prægtig Orden svømme. — 35
 Harmonisk susede de Godheds Lovsang ud,
 Og veltedes og faldt for at ophøye Gud. —
 Gud! — raabte jeg — hvor god! — og syntes at fornemme,
 At heele Skabningen besvarede min Stemme. — 40

Min høye Røst blev svag — min Fryd — min Aand
 blev træt. —
 Da — men, o strænge Aand, tør jeg bekiende det? —
 Jeg saae medlidende mod Vredens mørke Huuler,
 5 Hvor Straf og Ondskab sig for Guds Algodhed
 skiuler. —
 Ak! raabte jeg — og i harseethans Godheds Magt! —
 Og i har seet! — men Gud! — i saae det med For-
 agt! —
 10 Ak! — Mørke! — hvilken Dom, som Synet neppe
 tæaler! —
 Hvor grum, hvor tyk en Nat, som skiuler God-
 heds Straaler! —
 Saa raabte jeg og gik i min uvisse Gang
 15 Mod dette Mørke, som oplivede min Sang. —
 Naturens Røst forsvandt — Jeg hørte Chaos kaage,
 Vredt og oprørt endnu — Svøbt i en fugtig Taage
 Begræder det sit Tab — Saa mødte Natten mig,
 Men veeg strax skamfuld bort og vilde skiule sig. —
 20 Da kom et Gysende — Da hørte jeg et Bulder
 Af Vredens Ocean, som over Dybet rulder. —
 Et Bragen som af Ild — Jeg saae bag Nattens Floer,
 Et Glimt af heslig Ild, som op af Dybet foer. —
 Saa hørte jeg et Brøl af rasende Fordømte,
 25 Som bandede den Gud, hvis Hævn de selv ud-
 tømte. —
 Saa Skrig — men jeg fornam, at Trudsler, Skræk
 og Skrig
 Toeg til i Helvede saa snart det følte mig.
 30 Iil, hørte jeg en Røst, høi som Eloahs Torden
 Iil Fredens kiælne Aand, iil brølte den til Jorden! —
 Forkynd den Fryd og Fred! — men svage kom ihu,
 At Freds-Forstyrren er ikke død endnu! —

RAPHAEL

35 Guds Ild forstyrre ham! — var det ey Lysets
 Kiæmpe,
 Som bød Eloah Trods? — Men Hævneren skal
 dæmpe

Hans Hovmod — Dommens Dag, da bande han
sit Liv! —

IRMIEL

Jeg taug; skjønt Mørkets Aand blev ved at søge
Kiv. — 5

Han spottede min Magt — Bryd, raabte han, de
Lænker,

Hvorned din Gud af Frygt min stærke Arm ind-
skrænker! — 10

Forsøg det, om du kan! —

RAPHAEL

Ha! — den Forbandede! —

IRMIEL

Da vil jeg, blev han ved, nedrive Thronerne. —
Saa hørte jeg en Aand, som talte til den Høye 15
Om Ret og Billighed — kan kiælen Medynk bøye
Den strænge Dommere? kan Viisdom, raabte han,
Belønne den, som god, der mueligt synde kan? —

RAPHAEL

Den Frekke veed, at Gud kun prøvede bekræfter. — 20

Rædsomme Øyeblik, som Ondskab længes efter! —

Du nærmer dig — i Dag —

(Dette følgende siger han i en Art af Henrykkelse.)

I Dag forkyndes Bud,

Som prøver Mennisket, om det adlyder Gud. — 25

Men nedrige Rebell! — Gud er allene værdig

Til Dom — men Afgrund hør, at Almagt er retfær-
dig! —

Hør det forvovne Sværm, og hyl! — og du Tyran
Som revst dem ned med dig, fæld Taarer om du 30

kan! —

Langt borte seer jeg alt en rædsom Time komme,
Da Himlen bæver selv for Hævnens strænge

Domme! —

Jeg hører grumme Vraal, fra et usynligt Sted. — 35

Thi Helvede blev skiult af Guds Retfærdighed. —

Et Ild-Hav tændtes! — Skræk! — og hist en evlg

Jammer! —

Og hist Fortvivelsen i Millioner Flammer! —

- Hvor mange tusinde? — hvem? — men de flyve
bort! —
Gud! — til at see din Dom erselv mit Syn for kort! —
Efter at have tægt nogle Øyeblik, siger han til den af Forandring
ligeledes tause Irmiel.
- 5 Men du! —
IRMIEL
- Han bandede min Ven — men Dybet rørtes
Ved Buldret af de Skrig, som i hans Huule hørtes.
10 Jeg hørte dem endnu, da jeg til Jorden kom. —
Her fandt jeg bedre Ting og det jeg søgte om. —
O Evigheder, som af dine Kilder rinde
Bundløse Godheds Svælg! — hvor er din Grund
at finde? —
- 15 Monader raabe her Al-Godheds Lovsang ud,
Og Verdner i et Støv ophøye Himlens Gud. —
Smaa Ting, som neppe sees og dog til Glæde
skabte
- Opholdte hvert et Trin — Cherubens Øye tabte
20 Sig blant lykosaligt Støv — Hvor er den Skaber god,
Som danner sig et Mid at giøre vel imod! —
Saa sang min glade Aand i skygge-fulde Dale
Og over Klipperne, da jeg fornåm en Tale
Lig de udvalgte Sprog, en Røst fra denne Skov,
25 Som talte Herrens Ting og sang hans Godheds
Lov. —
Afbrudt som Aschers Røst, naar Salighedens
Straaler
Udbredes over ham og han dem neppe taaler;
30 Og raaber kuns o God... og faaer ey Godhed sagt,
Før han udmatted daaner under Godheds Magt
Henrykt, som Eliel, naar han sin Sang istemmer
Om Herrens Gierninger — sig selv tilsidst forglem-
mer;
- 35 Og da han føler Gud; kan neppe raabe: See! —
Og ikkuns peger taus mod Soele-Kredsene. —
Saa henrykt var den Sang, som jeg fra Skoven
hørte. —
Naturen hørte den — Thi Cedrene blev rørte
40 I Skoven hørtes Gud og bag den tykke Skov

Gav mørke Klipper Lyd af den Algodes Lov. —
 Det var min Adams Røst — Jeg fandt ham under
 Skygger,
 Hvor hine Cedrer Skiul for Soelens Straaler byg-

ger. — 5
 Der stoed den Salige — Som Ordet viser sig
 For Herrens Hellige — saa forekom han mig. —
 Ey fremmed ey med Frygt gik han mig strax i møde
 Med yndig Majestet — Han toeg af Jordens Grøde
 Det beste, som han saae og bød mig af sin Haand, 10
 Uvidendes endnu, at Irmiel var Aand. —

Da nævnede jeg Gud -- og strax — men Busken
 røstes
 Det var Mandindens Gang og hendes Røst, som
 hørtes. — 15

RAPHAEL
 Hun kommer — IRMIEL

Jeg vil gaae at spørge Himmelen
 Hvad Fare? — Hvad jeg har at frygte for min Ven? — 20
 Men du! — RAPHAEL

Jeg veed min Lov —

IRMIEL

Gud! giv min Glæde Kræfter! — 25

Irmiel vil gaae, men da han sees Ewa, som kommer ind fra den anden Side af Skue-Pladsen, vender han sig om og udtrekker sine kærtegne Arme snart mod hende, snart mod Himmelen. Et smil og forføleligt Venskab indtræder i hans Øyne, og han udtrykker de ivrigste Forbønner, som han offer til Al-Gudhed med sine Gæberder. — Mandinden gaaer langsom med nedslagne Øyne og sammenfaldne Hænder og seer intet af det omkringstaaende. — Hun synes at være i de dybeste Tanker. — Endelig udhryder hun saaledes:

Mig længes inderlig — men veed jeg selv hvor-

efter? —

Gud! — RAPHAEL 35

Han velsigne dig! —

EWA

Jeg! — Godhed! — Gud! — min Siæl!
 Hvor evig god var han, som skabte mig saa vel? — 40

RAPHAEL

Hun føler Glæden. —

EWA

Gud! — hvad savner da mit Hierte? —
 En hellig Længsel! — ak! — og alt for søde Smerte,
 Som kryber i mit Bryst — (I det hun løfter Øynene noget op.)

5 Men den Almægtige
 Maae boe paa dette Sted — Hvi bæve Cedrene? —

RAPHAEL

Og jeg vil skiule mig. Det spæde Øye taaler
 Et Glimt af Godheds Gud, men ey hans Rædsels
 Straaler. —

10 Raphael skjuler sig i et temmelig smukt Skov, som siden bestandig bliver seet omkring Rundskæbets Træ. Irmie! efterlader, i det han svinger sig op over Haven og himmelsk Glæde, som længe sætter Ewa i en sad Henrykkelse. Efteret hun har betragtet dens sidste Straaler, seer hun sig rundt omkring og røber:

15 O Glæds! — o Salighed! — og jeg begjære meer! —
 O Ting, som Hiertet veed og Øyet ikke seer! —
 Ufattelige Lyst, som strømmer fra det Høye! —
 Men Bierget synker bort og Soelen flyer mit Øye
 Og Siælen tænker ey og Hiertet skilles ad

20 Og daaner henrykt i et sødt jeg veed ey hvad. —
 Gud har opfyldt mit Bryst — Gud! — knæler My-
 riader

Og agter paa min Sang om Evigheders Fader! —
 Men siig henrykte Siæl, til andre Verdner siig,

25 At Gud er al din Fryd, og at han boer i dig! —
 Hvor sød en Tanke? — Himmel! — Glædes Taare
 rinde. —

Gud — Gud har skabt mig — Mig — og skabt mig
 til Mandinde. —

30 O saligt! — evig evig vil jeg tale om
 Det gode som jeg har og ham hvorfra det kom. —
 Hvert flygtigt Øyekast opdager — Tanker finde,
 Og Glæde voxer op, hvor Skyggerne forsvinde. —
 Et bundløst Svælg af got begynder stedse der,

35 Hvor Siæten svimler alt og troer at Bunden er. —
 Siig, sagte Vesten-Vind, som med Narcissen leger
 Og susende igjen adskiller tætte Eger
 Og deeler Skyggerne og hvifter Lillier om ;

Hvem kaldte dig herhid, da du fra Vesten kom? —

40 Og du, som risler ned fra moesbegroede Klipper,
 11*

Og skummende af Hast op over Stenen slipper;
 Saa standser ved en Rod og krummer dig og vred
 For Hinder i din Drift med Trudsel rasler ned. —
 Og du min muntre Fugl, som under tætte Skygger
 Snart klukker, floyter, slaaer og snart din Rede ⁵
 bygger,

Saa trilrende igien ophøyer Gud og mig,
 Hvem uden Godhed selv har kundet skabe dig? —
 Min Skygge hvem er du? — og hvem er den du
 følger? — ¹⁰

Og i min Skjønheds Speyl, Chiddekels klare Bølger,
 Hvor yndig stræber i, at vise Øyet meer,
 End det i Dal og Skov og al Naturen seer? —

(I det hun bliver Kunkubets Træ væer.)

Men dette Træ! — hvor smukt! — hvor stort! — ¹⁵
 hvad maae det hede? —

I disse Skygger skal min Mand i Dag tilbede! —
 Hans Ceder er ey meer. — Her min udvalgte Ven,
 Her vil jeg bringe dig din Middags-Føde hen;

Ved disse sidste Ord nærmer Mandinden sig nogle Tru til Træet, for at betragte
 det næyere. Men paa Raphael's Befaling gaar strax sin merk Skye over Træet
 og en stærk Plads-Kegn nøder hende til i en Hast at vende om, for at søge sin
 Tilflugt i det Grotte, hvori Irmit saaes i Begyndelsen af Handlingen. Men da
 Kegen holder op i saame Syeblik, bliver hun staaende uden for, med Synaas
 vendte imod Chiddekel. Efterat hun nogen Tid har betragtet denne Flod, peger ²⁰
 hun hen mod det Sted, hvor den synes at tage sig imellem Buskene, og siger:
 Hist, hvor den krumme Flod imellem Roser skum-

mer,
 Der vaagnede jeg først — op af en evig Slummer. —
 Der er det, at jeg først mig selv opdaget har, ³⁰
 Og, om jeg før var til, først følte, at jeg var. —
 Hvor undredes jeg da? — Jeg spurgte Træer og
 Stecne,

Naar og hvorfra jeg kom og om jeg var allene;
 Og om de mig ey før paa andre Steder saae, ³⁵
 Og hvem der bragte mig til Stedet, hvor jeg laae? —
 Jeg! — raabte jeg — jeg er — Er! — men hvor skal
 jeg lære.

Hvad er dog vel en jeg, hvad er det vel at være? —
 En Tanke? — Ney jeg seer — Men hvad frembragte ⁴⁰
 mig? —

Gav du mig vel, o Flod, et Liv som fattes dig? —
 Ney! — Gav itausse Træer det Mæle, som i tabte? —
 Ney! — Har jeg skabt mig selv? Hvor stød jeg da
 jeg skabte? —

⁵ Hvor var jeg før jeg blev? Ney! — da du gode du,
 Som gav mig Liv og Lys, da kom jeg dig ihu. —
 Da bad jeg første gang — Mit nyelig skabte Hierte
 Fandt nye Bevægelser. — Det følte, det begierte,
 Det brændte og det sloeg. — Uvist til hvem det bad
¹⁰ Og uvist selv hvorom, bad det, jeg veed ey hvad. —
 Snart saae jeg henrykt om til Flodens klare Bølger,
 Hvor, naar jeg gaaer derved, mit Billede mig føl-

ger. —
 Jeg fandt, at jeg var smuk og Hiertet svulmede

¹⁵ Af Glæde over mig op til min Skabere. —
 Snart saae jeg henrykt om og fandt — at jeg var
 ene. —

Men Gud, og du min Lyst! — Fra hine tætte Greene
 Gik Saligheder ud — o søde andet Bliv! —

²⁰ Jeg saae en anden Jeg og fandt et dobbelt Liv. —
 Ah Elskov! — Følelse, som quæler alle Tanker! —
 Og du mit kjælnæ Suk, som i mit Hierte banker,
 Og stedse voxende opløfter Siæl og Bryst,
 Og sænker Sands og Vid i — ak! — i lutter Lyst! —

²⁵ Tie! — Gud er al min Sang — Gud, alt det godes
 Skaber! —

Og du bundløse Svælg, hvori min Siæl sig taber! —
 Da mørknes Soelene, naar Siælen sank i dig,
 Og følte Skaberen og at den var ham lig! —

³⁰ Ewa, som har talt denne sidste Linie ud med en større Helighed, synes nogen
 Tid at forandre sig over den næsten usædvanlige Gæmlyd, som omtalte Bierg
 og den omkring liggende Skov giver af det sidste Ord, og siger endelig:
 Lig! — svarte Cedrene — men Gud! — hvi slaaer
 mit Hierte

³⁵ Nu meere stærk end før? Min Mand! —
 Hun gaaer hastig af og Kophuel lader sig strax igjen see. — Hans Mine er mørk
 og eftertænkende. — Det er ikke uden efter nogen Tøvlshed at han udtryder i
 følgende Ord:

Min Aand begierte,
⁴⁰ At kiende Viisdoms Vey — Høyt steeg jeg for at see,
 Hvor heele Kiæden slap, som samler Tingene? —

Da saae jeg Ting ved Ting og i en fremmed Orden
 Hang Overtrædelsen imellem Gud og Jorden;
 Men Enden saae jeg ey — Thi Lyset sluktes ud
 De sidste Soele sank og Verdner sank i Gud, —
 Hvor var jeg? — Aanden bæver — Millioner Himle 5
 Flyer under Thronen — Gud! — her maae din
 stærke svimle. —
 Hold op min Aand, hold op at forske meere der,
 Hvor alt det første Trin en bundløs Afgrund er! —
 Men denne Salige! — Thi her tør Aanden giette 10
 Mon hun har seet sin Gud og ham som skabte
 dette? —
 Forstaaer hun Almagts Lov og kiender hun den
 Dom,
 Som styrter Verdner i det Dyb hvoraf de kom? — 15
 Ah! — slutter Aanden ret — Det kiæle Øye tindrer
 Af sikker Salighed, som ingen Frygt forhindrer. —
 Smil Godheds Billede! — syng henrykt: Gud er
 god —
 Men mit i Glæden frygt at giøre ham imod! — 20
 At elske ham som god og lyde som retfærdig,
 Gjør Sjælen allerførst sin heele Skaber værdig. —
 Tak voxer af sig selv, hvor Godhed strømmer ned;
 Men Takken føder Pligt — Pligt fordrer Lydig-
 hed. — 25
 Uskyldig! — Men hvor let opfyldes ey de Pligter,
 Som øyensynlig kun til egen Nytte sigter? —
 Og fleere veed hun ey; men Aand og Slutning seer,
 At Herren visselig engang vil fordre fleer. —
 Da er det allerførst, at Villien adlyder, 30
 Naar Grunden til dens Valg er den, at Herren by-
 der. —
 Thi fandt Forstanden got, naar Haab og Længsel
 bød,
 Da var det ikke ham, dem var det vi adlød. — 35
 Hans uindskrænkte Magt at give og at tage
 Kan fordre Lydighed i Ting som mindst behage. —
 Da prøves Skabningen — men den forskudte døer,
 Som lyder naar han vil og ikke naar han bør. —

Og Gud! — Jeg seer en Lov — men bittert — Blo-
 det rinder
 Fra Bierget — Taarer triller af de blege Kinder. —
 En Røst fra Dalene! — Lyd, Ewa, lyd din Gud! —
 Nu gielder det — i Dag — at holde Prøven ud! —
 Lyd — men en rædsom Nat! — bag mørke Evig-
 heder
 Udtordnes Verdnens Dom — Den mægtige tilbeder,
 Men Herlighedens Straaler slukkes — Thronen
 flyer —
 10 Og Magten skiuler sig bag Evighedens Skyer! —
 Ret! — skielv af hellig Frygt, min Aand og lær at
 kiende,
 At Gud er ene Gud og ene uden Ende! —
 15 Staae paa dit sidste Trin! — See Verdner under
 dig! —
 Hvor stoer er jeg? — men han! — er ubegribelig. —
 Med majestetisk Smil seer Evigheders Fader
 De største Virvler an, som vrirlende Monader: —
 20 Ophøyt dig da min Aand og vær et større Gran! —
 Men, hvo var evig, evig, evig stoer som han? —

ENDE PAA DEN FØRSTE HANDLING

MELLEM-SANG

Skue-Pladsen forestiller det ovennævnte Herrens Bierg. — Dets høje Toppe
 25 ere bedækkede med lyse og prægtige Skyer, imellem hvilke man Tid efter anden
 seer nogle af de salige Aander, som stirrer ned imod Eden. Ved Foden af Bier-
 get, sidder to Cheruber, hver under sit Træ, saaledes at de vende Ansigterne
 imod hinanden. De synes, i det de stemme deres gyldene Hørper ligesom at
 udfordre hinanden til en Vedde-Sang. — Den ene begynder og synger saaledes:

30 Naar ved et Vink af Almagts Øye
 Utalte Verdner velte fra det Høye;
 Og naar igjen ved et almægtigt Bud
 Den Himmel styrtes som var næst ved Gud. —
 Naar Thronen bæver under Evigheders Fader,
 35 Og skiuler den umaalte Evighed. —
 Da knæler, knæler Myriader! —
 Da skiul dig Cherub for hans Herlighed.

DEN ANDEN

Men naar et Suk af Mid igiennem trænger Himle,